

महाराष्ट्र शासन

E-mail-cadawork@rediffmail.com/दु.क्र.२२७९४१६०/फॅक्स क्र. २२०२३०९६

सीडीए -१०१५/(२७०/१५)/लाक्षेवि (कामे)

जलसंपदा विभाग
मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-३२
दिनांक: ०८ सप्टेंबर, २०१५

प्रति,

मुख्य अभियंता, (विप्र)
जलसंपदा विभाग,
पुणे.

विषय:- कुकडी प्रकल्पातून कालव्याव्हारे अहमदनगर जिल्ह्याकरिता पिण्याचे पाणी व खरीप हंगामासाठी पाणी सोडण्याबाबत.

संदर्भ:- १) शासन समक्रमांक दि. १०/८/२०१५ च्या पत्रान्वये आयोजित करण्यात आलेली व्ही.सी. बैठक.
२) महामंडळाचे दि. ३/८/२०१५ चे पत्र.
३) आपले दि. १३/८/२०१५ चे पत्र.

उपरोक्त आपल्या संदर्भाधिन क्र. ३ च्या पत्राच्या अनुशंगाने आपणाकडून विषयाधिन प्राप्त झालेल्या प्रस्तावानुसार खरीप हंगामातील पिकासाठी एक आवर्तन देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदरचे आवर्तन चालू असतानाच जिल्हाधिकारी अहमदनगर व सोलापूर यांनी मागणी केल्याप्रमाणे पिण्याचे पाणी देण्यास खालील अटींच्या अधिन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

- १) पिण्याचे पाणी सोडण्याबाबत शासन निर्णय क्र. संकीर्ण १००९/(३१०/०३)/सिंव्य (धो), दि. १०/८/२००४ नुसार पाणीपट्टी वसुलीबाबत कार्यवाही करावी.
- २) खरीप हंगामातील सिंचनाबाबत शासन निर्णय क्र. संकीर्ण १०००/(१९/२०००)/सिंव्य (धो), दि. ७/३/२००१ नुसार खरीप हंगामाचे नियोजन करावे.
- ३) आवश्यकते नुसार संबंधीत जिल्हाधिकाऱ्यांनी जलसंपदा विभागास सुरक्षिततेबाबत मदत करावी.

(र.बा.गलियाल)
अवर सचिव

प्रत माहितीसाठी व कार्यवाहीसाठी अग्रेषित,
कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे,
जिल्हाधिकारी अहमदनगर, सोलापूर व पुणे,
अधीक्षक अभियंता व प्रशासक, लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण, पुणे,
लाक्षेवि (कामे) कार्यासने संग्रहार्थ.

F:\२०१५\Pardhi\meeting\२७१-१५.docx

न्याय्य वितरणासाठी साठवण स्थिती आणि त्यातील आवश्यकता (२०१५-१६)

Annex II

(सर्व Mm³)

साठवण	३०.९.१५ रोजी जलसाठा	खरीप वापर (२०१५)		१.१०.१५ ते १५.७.१६ पर्यंत साठवण/कालव्यावर अवलंबून असलेली पिण्याच्या पाण्याची आवश्यकता	एकूण बाष्पीभवन नुकसान (१.१०.१५ ते १५.७.१६)	वहनाचे नुकसान, जर असेल तर (१.१०.१५ ते १५.७.१६)	एकूण वापर [स्तंभ (४)+(५)+(६)]	रब्बीची आवश्यकता	शिल्लक संचयन [स्तंभ (२)-(७)]
		पिण्यासाठी	सिंचन						
१	२	३(ए)	३(बी)	४	५	६	७	८	९
१) कुकडी संकुल	४२७.६००	६०.९३०	७२.८४०	५६.६६१	७८.२५०	१३२.७२४	२६७.६३५	५६७.४५०	१५९.९६५
कोल्हापूर टाईप बंधारा (के टी विअर)	१४.४५८	०	१७.३३८	०	१०.४९५	०	१०.४९५	५९.४५९	३.९६३
	४४२.०५८	६०.९३०	९०.१७८	५६.६६१	८८.७४५	१३२.७२४	२७८.१३०	६२६.९०९	१६३.९२८
२) घोड	५८.९००	०.४००	०.०००	४.०१३	२३.२१०	०.०००	२७.२२३	५६.२५०	३१.६७८

N.B.:- १) सर्व संभाव्य आश्रित लोकसंख्येचा समूह समाविष्ट करण्यासाठी माहिती स्तंभ (४) मध्ये असावी, दिनांक १०.८.२००४ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार मानके स्वीकार्य मानकांची असावी आणि तात्कालिक नसावी. महसूल प्राधिकरणाकडून योग्य प्रमाणीकरणाद्वारे दस्तऐवजाचे समर्थन केले जावे.

२) स्तंभ (८) नवीनतम मंजूर पीक पद्धतीनुसार रबीमध्ये पाणी वापराची प्रत मंजूर प्रकल्प अहवालातील मंजूर पीक पद्धतीसह संलग्न करावी.

३) महसूल प्राधिकरणाच्या पत्रांनुसार पिण्याच्या पाण्याची गरज मानली जाते. मात्र अद्याप डीआरसीची पुष्टी होणे बाकी आहे.

४) प्रकल्प अहवालानुसार रब्बीच्या गरजेसाठी पुरेसे पाणी उपलब्ध नाही. प्रकल्प अहवालात, रब्बीच्या चार आवर्तनांचा विचार केला जावा. तथापि, सद्य परिस्थितीसह फक्त एकच आवर्तन देणे शक्य आहे.

४) पिंपळगाव जोग धरणात साठा फक्त पिण्याच्या एका आवर्तनासाठी पुरेसा आहे.

५) धरणातून (डिंभे आणि माणिकडोह) गळती भरीव आहे. मात्र त्यांचा विचार केला जात नाही. जर त्यांचा विचार केला तर पाण्याची उपलब्धता आणखी कमी होते.

६) कुकडी संकुलात (i) माणिकडोह, (ii) वडज, (iii) येडगाव, (iv) डिंभे आणि (v) पिंपळगाव-जोगे यांची एकत्रित माहिती समाविष्ट असेल.

अधीक्षक अभियंता आणि प्रशासक
आदेश क्षेत्र विकास प्राधिकरण
पुणे-११

D:\PAC\PB-3\MWRRR praptra_Revised Dt. ०७.१०.२०१५

जलसंपदा विभागाच्या संकेतस्थळास कृपया भेट द्या. <https://wrd.maharashtra.gov.in>

ई-मेलद्वारे

जा.क्र./लाक्षेविप्रा/प्रशा-३/६३६०/सन २०१५

लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण

सिंचन भवन, पुणे-४११ ०११

दि. १३/१०/२०१५

प्रति,

मा. सचिव,

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण,

जागतिक व्यापार केंद्र, सेंटर-१, ९ वा मजला,

कफ परेड, कुलाबा, मुंबई -४००००५

विषय :- महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम २००५ च्या कलम ११ व १२ नुसार धरणातील पाण्याच्या वापराचे नियमन करणे, न्यायहक्काचे पाणी वाटप करणे, घोड धरणाच्या शेती व पिण्याच्या पाण्याचा कोटा ठरवून मिळणेसाठी श्री. राजेंद्र शिवाजीराव नागवडे, रा. वांगदरी ता. श्रीगोंदा, जि. अहमदनगर आणि श्री. श्रीनिवास बाबुराव घाडगे, रा. इनामगाव ता. शिरूर, जि. पुणे यांनी दाखल केलेली याचिका.

संदर्भ :- १) महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण मुंबई यांचे पत्र क्र. MWRRA/Legal/ Petition/Sept २०१५/Case no ७ of २०१५/५९० Dt. १/१०/२०१५

२) दि. ८/१०/२०१५ रोजी झालेली सुनावणी

विषयांकित प्रकरणी संदर्भीय सुनावणीचे अनुषंगाने घोड प्रकल्पाच्या खरीप वापरा संदर्भात मुख्य अभियंता (विप्रा) जलसंपदा विभाग पुणे व अधीक्षक अभियंता कृष्णा पाणी तंटाला विशेष कक्ष पुणे यांच्या कार्यालयात घोड प्रकल्प अहवालाची प्रत उपलब्ध होऊ शकली नाही. तथापि कृष्णा पाणी तंटाला विशेष कक्ष पुणे यांनी KWDT नवी दिल्ली यांना २००६ मध्ये सादर केलेली घोड प्रकल्पाची टिपणी उपलब्ध झाली आहे. सुलभ संदर्भासाठी त्याची प्रत सोबत सादर करण्यात येत आहे. त्यानुसार घोड प्रकल्पाचा २०५०० हेक्टर (ICA) साठीचा हंगामनिहाय पाणीवापर पुढील प्रमाणे आहे.

पाणीवापर टीएमसी मध्ये

अ.क्र.	तपशील	वार्षिक पाणीवापर	हंगामनिहाय पाणीवापर		
			खरीप	रब्बी	उन्हाळी
१	सिंचन	८.२२	३.७०	४.०८	२.००
२	बाष्पीभवन व्यय	१.५६			
३	पिण्यासाठी	०.३०			
४	औद्योगिक	०.३२			
	एकूण	१०.४०			

हे आपले माहितीसाठी सविनय सादर.

सोबत :- वरीलप्रमाणे.

स्थळ प्रत मा.अ.अ. व प्रशासक यांना मान्य.

अधीक्षक अभियंता व प्रशासक

लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण

पुणे-११. करिता

D:\PAC\PB-३\Ltr to MWRRA\Ltr to MWRRA Dt १३.१०.२०१५.doc ७

जलसंपदा विभागाच्या संकेतस्थळास कृपया भेट द्या. <https://wrd.maharashtra.gov.in>

प्रत:- मा. मुख्य अभियंता (विप्र), जलसंपदा विभाग, पुणे यांना माहितीसाठी सविनय सदर. (सोबत वरीलप्रमाणे)

प्रत:- कार्यकारी अभियंता, कुकडी पाटबंधारे विभाग क्र. २ श्रीगोंदा यांना माहितीसाठी (सोबत वरीलप्रमाणे)

D:\PAC\PB-३\Ltr to MWRRA\Ltr to MWRRA Dt १३.१०.२०१५.doc ७

C II - D - 6

कृष्णा जल विवाद न्यायाधिकरण,
नवी दिल्ली
यांच्या समोर

महाराष्ट्र शासन

प्रकल्प नोंदी

अंक ॥

भीमा (K-५) उप खोऱ्यात वार्षिक ३ हजार दशलक्ष घनफूटापेक्षा
जास्त वापरले जाणारे प्रकल्प

१७/१०/२००६ रोजी दाखल केले

घोड सिंचन प्रकल्प

घोड सिंचन प्रकल्प

तालुका : शिरूर

जिल्हा पुणे.

१.० प्रस्तावना

घोड पाटबंधारे प्रकल्प अंदाजे ५.९४ कोटी प्रशासकीय प्रशासनाने मंजूर केले. महाराष्ट्र शासन पत्र क्रमांक एमएसआर/३९४४५, दिनांक १२/०७/१९५४ नुसार महाराष्ट्रातील पुणे व अहमदनगर जिल्ह्यात ३३६५० हेक्टर क्षेत्राला (सिसीए) सिंचनाची सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या प्रमुख प्रकल्प म्हणून या प्रकल्पात पुणे जिल्ह्यातील चिंचणी गावाजवळील घोड नदी ओलांडून २७८६ मीटर लांबी आणि २९.४० मीटर उंच मातीचे बांध बांधण्याचा विचार केला आहे. एकूण आणि थेट संचयन अनुक्रमे २१६.३० दशलक्ष घनमीटर (Mm^3) आणि १५४.८० दशलक्ष घनमीटर (Mm^3) हा प्रकल्प पुणे जिल्ह्यातील शिरूर तालुक्यातील ६१९० हेक्टर (सिंचित अधिकार क्षेत्र) व जिल्हा अहमदनगरच्या श्रीगोंदा व कर्जत तालुक्यातील १४३१० हेक्टर (सिंचित अधिकार क्षेत्र) ला सिंचन सुविधा प्रदान करतो.

१.१ प्रकल्पाची व्याप्ती

प्रकल्पात २१६.३० दशलक्ष घनमीटर (Mm^3) (७.६३९ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)) च्या सकल साठवणीसह जमिनीच्या पातळीपेक्षा जास्तीत जास्त २९.४० मीटर उंची असलेला मातीचा बांध २७८६ मीटर लांबीचा आहे. धरणाची जागा चिंचणी गावात, तालुका शिरूर आणि जि. पुणे येथे आहे.

१.२ प्रकल्प प्रस्ताव

प्रकल्पात पुढील मुख्य कामांच्या बांधकामाची कल्पना आहे

- १) मातीचे धरण २७८६ मीटर लांबीचे व उंची २९.४० मीटर चे आहे.
- २) घोड उजवा किनारा कालवा ३० कि.मी. लांबीचा आहे.
- ३) घोड डावी किनारा कालवा ८४ कि.मी. लांबीचा आहे.

१.३ धरणाचे प्रकार

मातीचे धरण २७८६ मीटर लांबी व जास्तीत जास्त २९.४० मीटर उंचीसह ओगी गेटेड स्पिलवे (२९ संख्या आकाराचे रेडियल गेट्स ९.१४ x ६.०९ मीटर) ३४८ मीटर लांबीचे आहेत.

१.४ प्रकल्पाचा इतिहास

घोड प्रकल्प १९५४ मध्ये सुरु करण्यात आला आणि १९५८ मध्ये अंशिक साठवण करण्यात आले. डाव्या बाजूच्या कालव्याचे काम वर्ष १९५५ मध्ये सुरु झाले आणि १९६२ मध्ये पूर्ण झाले. १९६५ मध्ये स्थिलवे व उजव्या काठच्या कालव्याचे काम पूर्ण झाले.

संपूर्ण संभाव्यता १९५५ मध्ये तयार करण्यात आली. सध्या गेल्या तीन वर्षांत सरासरी सिंचन १६५०० हेक्टर आहे.

१.५. प्रकल्पाचा विद्यमान स्थिती :

ए) धरणाचे काम : १९५८ मध्ये पूर्ण झाले.

बी) कालव्याची कामे : दोन्ही उजव्या व डाव्या काठाचे कालवे पूर्ण झाले.

२.० कालवा आणि अधिकार :

या प्रकल्पाचे अधिकार क्षेत्र दोन जिल्ह्यातील तीन तालुक्यांत पसरलेले आहे.

पुणे जिल्ह्यातील अधिकार

क्र.	तालुका	जी.सी. ए.		सी.सी. ए.		आय.सी. ए	
		टंचाई	कमतरता	टंचाई	कमतरता	टंचाई	कमतरता
१	शिरूर	४१०२	७१०६	३७१८	६४४२	१५८३	४६०७

अहमदनगर जिल्ह्यातील अधिकार

क्र.	तालुका	जी.सी. ए.		सी.सी. ए.		आय.सी. ए	
		टंचाई	कमतरता	टंचाई	कमतरता	टंचाई	कमतरता
१	श्रीगोंदा	१०२७१	१७७९३	५१२४	८८७६	२३१८	६७५२
२	कर्जत	४७९७	८३०३	३४७८	६०२२	१३३९	३९०१
	एकूण	१५०६८	२६०९६	८६०२	१४८९८	३६५७	१०६५३
एकूण		१९१७०	३३२०२	१२३२०	२१३४०	५२४०	१५२६०
एकूण		५२३७२		३३६६०		२०५००	

३.० पीक नमुना :-

प्रकल्प अहवालानुसार पीक नमुना खाली दर्शविल्याप्रमाणे २५२५३ हेक्टरसाठी होता.

अ. क्र.	हंगाम	जिआरबीसी	जिएलबीसी	एकूण
१.	खरीप	२८३३	७२८४	१०११७
२.	रब्बी	२०२३	४८५६	६८७९
३.	गरम हवामान	-	-	-
४.	बारमाही	४८६	१४५७	१९४३
५.	आच्छादित	१६२	४८६	६४८
६.	दोन हंगामी	१६१९	४०४७	५६६६
	एकूण	७१२३	१८१३०	२५२५३

वरील अंदाजानुसार एकूण २५२५३ हेक्टर क्षेत्रावर सिंचन करण्यास पिकाची पद्धत प्राप्त होऊ शकली नाही. म्हणूनच सन १९८५ मध्ये सुधारित पीक पद्धतीचा प्रस्ताव आला आणि २०५०० हेक्टर क्षेत्रासाठी शासनास मंजुरीसाठी पाठविले. २०५०० हेक्टरवर नवीन पीक नमुना शासकीय पत्र क्रमांक सीडीए/१०८५/३९० / कॅंडा / आय.डी/एंग्री / दि. १७/०५/८५ रोजी मंजूर करण्यात आला.

शासनाची ५/८५ वर २०५०० हेक्टर साठी सुधारित पीक पद्धती खालीलप्रमाणे आहे.

अ. क्र.	हंगाम	जिआरबीसी	जिएलबीसी	एकूण
१	खरीप	२५४०	५८६०	८४००
२	रब्बी	२७४०	६२६०	९०००
३	गरम हवामान	४००	८००	१२००
४	बारमाही	२८०	७२०	१०००
५	आच्छादित	१४०	३६०	५००
६	दोन हंगामी	९०	३१०	४००
	एकूण			२०५००

उपरोक्त मंजूर पीक पद्धतीनुसार सिंचन या प्रकल्पात सुरु आहे. वरील मंजूर पीक पद्धतीत पीकनिहाय तपशील दिलेला नाही.

४.० पाणी नियोजन

शिरूर तालुक्यातील जी.आर.बी.सी. चे सिंचन अधिकार क्षेत्र ६१९० हेक्टर आहे आणि अहमदनगरच्या श्रीगोंदा व कर्जत तालुक्यात जी.एल.बी.सी. चे १४३१० हेक्टर आहे.

मंजूर पीक पद्धतींसह सिंचनायोग्य क्षेत्रासाठी पाण्याची हंगामी गरज सुधारित पेनमन पद्धतीने तयार केली जाते. एकूण सिंचन आवश्यक वाहने कार्यक्षमता व शेतातील कार्यक्षमता खालीलप्रमाणे मानली जाते.

अ.क्र.	अधिकार क्षेत्र	सिंचनाचा प्रकार	वाहक कार्यक्षमता	फील्ड कार्यक्षमता	एकूण कार्यक्षमता
१	शिरूर, श्रीगोंदा आणि कर्जत तालुका	लिफ्ट इरिगेशन	९५%	६५%	६१.७५%
२	शिरूर, श्रीगोंदा आणि कर्जत तालुका	प्रवाह कालवा	७०%	६५%	४५.५०%

जी.आय.आर. = एन.आय.आर

एकूण कार्यक्षमता

आय.सी.ए. साठी आवश्यकता

अ.क्र.	तालुका	आय.सी.ए. हेक्टर	हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) मध्ये पाण्याची आवश्यकता			
			खरीप	रब्बी	गरम हवामान	एकूण
१	शिरूर, श्रीगोंदा आणि कर्जत	२०५००	३.७०	४.०८	२.००	९.७८

४.१ दशलक्ष घनमीटर (MCUM) / हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) मध्ये वार्षिक उपयोग.

अ.क्र.	तालुका	वार्षिक वापर	
		दशलक्ष घनमीटर (MCUM)	हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)
१	सिंचन	२३२.८५	८.२२
२	बाष्पीभवन नुकसान	४४.०८	१.५६
३	पिण्यासाठी	८.४९	०.३०
४	औद्योगिक	९.०६	०.३१
	एकूण	२९४.४८	१०.४०

अ.क्र.	तालुका	वार्षिक उपयोग				कृष्णा जल विवाद न्यायाधिकरण (KWDT) पुरस्काराच्या कलम VII च्या बाबतीत			
		सिंचन	पिण्यासाठी	औद्योगिक	एकूण	सिंचन	पिण्यासाठी	औद्योगिक	एकूण
१	शिरूर, श्रीगोंदा आणि कर्जत	९.७८	०.३०	०.३२	१०.४०	९.७८	०.२०	०.२४	१०.२२

४.२ साठवणुक बाष्पीभवन नुकसान

चिंचणी हायड्रो-मेट्रोलॉजिकल स्टेशनवर पॅन बाष्पीभवनसाठी उपलब्ध आकडेवारीचा संग्रह म्हणून होणाऱ्या नुकसानीचा अंदाज म्हणून उपयोग केला जातो. हंगामानुसार बाष्पीभवन नुकसान खालीलप्रमाणे आहे.

१) खरीप	-	७.९८ दशलक्ष घनमीटर (Mcum)
२) रब्बी	-	१४.५२ दशलक्ष घनमीटर (Mcum)
३) गरम हवामान	-	२१.५८ दशलक्ष घनमीटर (Mcum)
एकूण	-	४४.०८ दशलक्ष घनमीटर (Mcum)

हे नुकसान साठवन नियोजनानुसार मानले जाते.

४.३ साठवण आवश्यकता

१९६५ पासून आतापर्यंत सिल्टिंगच्या निव्वळ साठवणीच्या दरात ०.४८% दर गृहीत धरून गाळ भार पडेल. ते ३८.७३ दशलक्ष घनमीटर (Mm³) येते.

संचयन आवश्यकता खालीलप्रमाणे आहे.

एकक	दशलक्ष घनमीटर (Mcum)	हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)
मृत संचयन	६१.५०	२.१६
कॅरी ओव्हर	०	०
खरीप आवश्यकता ३०%	४६.४४	१.६३
रब्बीची पूर्ण आवश्यकता	४२.९१	१.५१
संपूर्ण गरम हवामान आवश्यकता	४७.४९	१.६७
साठवण नुकसान	१२.९९	०.४५७
पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा	३.५७	०.१२५
औद्योगिक	१.४०	०.०४९
खरीप व रब्बीमध्ये प्रवाह	७८.१८	२.७६१
एकूण	२९४.४८	१०.४०

नियंत्रण पातळी

i) रिवर बेड आर.एल.	५२२.१२
ii) सिल आर.एल.	५३९.६३०
iii) एम.डी.डी.एल.	५४१.०२०
iv) एफ.आर.एल.	५४८.६४
v) एच.एफ.एल.	५४८.६४
vi) क्रेस्ट आर.एल.	५४२.५५
vii) धरणाचे आर.एल.	५५१.६९०
viii) धरणाची जास्तीत जास्त उंची (सर्वात खोल पायापासून)	२९.४०

**घोड सिंचन प्रकल्प
ठळक वैशिष्ट्ये**

१)	प्रकल्पाचे नाव	:	घोड प्रकल्प		
२)	नदीचे नाव	:	घोड		
३)	स्थान	:	चिंचणी तालुका शिरूर जिल्हा पुणे		
	रेखांश	:	१८°-४०'		
	अक्षांश	:	७४°-३०'		
	राज्य	:	महाराष्ट्र		
	जिल्हा	:	पुणे		
	तालुका	:	शिरूर		
	गांव	:	चिंचणी		
४)	हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) मध्ये साठवण				
	निव्वळ साठा	:	७.६३९		
	जलसाठा	:	५.४६७		
	मृतसाठा	:	२.१७२		
५)	मीटर मध्ये पातळीत नियंत्रण				
	एम. डी.डी.एल.	:	५४१.०२ मीटर		
	एफ.आर.एल.	:	५४८.६४ मीटर		
	एम.डब्ल्यू.एल.	:	५४२.५५ मीटर		
	टी. बी.एल.	:	५५१.६९ मीटर		
६)	हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) मध्ये उपयोग				
	सिंचन	:	९.७८०		
	पिण्याचे पाणी	:	०.३००		
	औद्योगिक पुरवठा	:	०.३२०		
	बाष्पीभवन	:	--		
७)	हेक्टर मध्ये अधिकार क्षेत्र				
		टंचाई क्षेत्रात	टंचाई बाहेर	एकूण	
	१) जि.सी.ए.	१९१७०	३२२०२	५२३७२	
	२) सी.सी.ए.	१२३२०	२१३४०	३९६६०	
	३) पीक क्षेत्र	५२४०	१५२६०	२०५००	

८) अवलंब केलेली पीक पद्धत : महाराष्ट्र शासन पत्र क्र. सीएडीए/१०८५/३९०/सीएडी/आयडी/कृषि/८५, दि. १७-०५-१९८५.

खरीप - ८४००, रब्बी- ९०००, एचडब्लू - १२००, पेरी - १०००, ओ. लोप - ५००, इतर पेरी - ४००.

९) लाभार्थी जिल्हे : पुणे आणि अहमदनगर

१०) ज्यावर अवलंबून प्रकल्प आखला गेला आहे : ७५%

११) प्रशासकीय मान्यता (सुरुवातीपासून शेवटपर्यंत) :

१) दिनांक - १२/०७/५४ रोजीचा पाठबांधरे विभागाचा शासन निर्णय क्र. ३९५९,३९३ लाखासाठी.

२) दिनांक - २०/०५/६८ चे आरएएजीएचडी/११८२/५६६२४२-११, ५९० लाखासाठी.

१२) सी.डब्लू.सी / नियोजन आयोगाची मान्यता : --

१३) बांधकाम सुरु करण्याचे वर्ष : १९५४

१४) अद्ययावत किंमत : ५९४ लाख

१५) खर्च (मार्च ०५) : --

१६) शिल्लक खर्च : काही नाही

१७) भौतिक स्थिती :

धरण /मुख्य काम : दगडी बांधकाम स्पिलवेसह मातीचे धरण - पूर्ण झाले.

कालवा तपशील : १) जीआरबीसी - ३० किमी पूर्ण झाले.

२) जीएलबीसी - ८४ किमी पूर्ण झाले.

वितरण नेटवर्क : १) जीआरबीसी वर डिसनेट - ५४ किमी पूर्ण झाले.

२) जीएलबीसी वर डिसनेट - १५३.७५ किमी पूर्ण झाले.

व्यापलेले क्षेत्र : १) जीआरबीसी - ६१९० हेक्टर

२) जीएलबीसी - १४३१० हेक्टर.

१९५४ मध्ये घोड धरण हे चिंचणी गाव, तालुका शिरूर जि.पुणे जवळ घोड नदीत बांधले गेले आहे. धरणाचे बांधकाम १९५४ पासून सुरु झाले आणि १९५८ मध्ये पूर्ण झाले. सन १९५९ मध्ये प्रथम पाणीसाठा व सिंचन सुरु झाले. घोड धरणात मातीचा बांध असून २९ रेडियल गेट्ससह चिनाईचा गळती आहे. मागील ५/६ वर्षात महाराष्ट्र सरकारकडे निधी लॉक झाल्यामुळे एम अँड आर साठी कोणतीही तरतूद केली जात नाही जेणेकरून धरणाची अट डी.एस. ओ.निश्चित केलेल्या मापदंडांनुसार नाही.

घोड प्रकल्प खूप जुना असल्याने सध्याच्या प्रकल्पाची स्थिती चांगली नाही. जागतिक बँकेच्या सहाय्याने पुनर्वसन घोड प्रकल्प एम.यू.एस.आय. अंतर्गत घेण्यात आले आहे.

<https://in-mg&9.mail.yahoo.com/neo/launch?.rand=९२७ei५&c०qccd#७८२१०७५३८२>

Subject: MWRRA Yachika no ७ Details of Kukadi Project
From: Se CADA Pune (secadapune@gmail.com)
To: mwrra@mwrra.org; mwrralibrary@yahoo.co.in
Date: Tuesday, १३ October २०१५ ४.४८ p.m.

Attachments

- KWDT KUKADI Nore.pdf (४.८० MB)

कुकडी प्रकल्प

कुकडी प्रकल्प

१.० प्रस्तावना-

कुकडी प्रकल्प ८ नोव्हेंबर १९६६ रोजी पीआयएम क्रमांक - ३४६५ /१२३११ आय.पी. (४) च्या पत्राद्वारे ३१.१८ कोटी रुपयांना महाराष्ट्र शासनाने प्रशासकीयरित्या मंजूर केला आहे.

कुकडी सिंचन प्रकल्प सध्या बांधकामांतर्गत आहे. हा प्रकल्प कालवा प्रणालीसह कृष्णा नदी पात्रातील भीमा नदीच्या उपनद्यांवर (धरणे येडगाव, माणिकडोह, डिंभे, वडज आणि पिंपळगाव जोगे) या पाच धरणांचा एकात्मिक प्रकल्प आहे. प्रकल्प पूर्ण झाल्यामुळे महाराष्ट्रातील पुणे, अहमदनगर व सोलापूर जिल्ह्यातील १,४६,०५३ हेक्टर क्षेत्राच्या टंचाई भागाला सिंचनाची सुविधा उपलब्ध होईल. त्याव्यतिरिक्त २ विद्युत गृह आहेत त्यापैकी एक डिंभे धरणावर आणि दुसरे माणिकडोह येथे असून त्यांची स्थापित क्षमता ५ मेगावॅट व ६ मेगावॅट आहे. अनुक्रमे ११/९७ आणि ११/९८ रोजी पॉवरहाऊस सुरू करण्यात आल्या आहेत. नियोजन आयोगाने अंदाजे ३१.१८ कोटी रुपये खर्चासह ऑक्टोबर १९६८ मध्ये प्रकल्प मंजूर केला आहे. या प्रकल्पाची अंमलबजावणी १९६९ मध्ये झाली. संपूर्ण प्रकल्पाची नवीनतम किंमत २००४-५ च्या किंमत पातळीवर २०९२.९८ कोटी रुपये (यात प्रकल्प खर्च १८१०.६४ कोटी रुपये आणि २८२.३४ कोटी रुपये सीएडीएच्या कामांचा खर्च समाविष्ट आहे).

मार्च २००६ पर्यंतचा एकूण खर्च अधिकार क्षेत्र विकास प्राधिकरण घटकासह १४०२.३१ कोटी रुपये आहे.

१.१ प्रकल्पाचे कार्यक्षेत्र -

प्रकल्प पुढील ५ धरणांचा समावेश असलेला एकात्मिक प्रकल्प आहे.

	येडगाव	माणिकडोह	वडज	डिंभे	पिंपळगाव जोगे
स्थान	येडगाव गावाजवळ, तालुका जुन्नर, जिल्हा पुणे.	माणिकडोह गावाजवळ, तालुका जुन्नर, जिल्हा पुणे	वडज गावाजवळ, तालुका जुन्नर, जिल्हा पुणे.	डिंभे बुद्रुक, गावाजवळ तालुका. आंबेगाव जिल्हा पुणे.	पिंपळगाव जोगे गावाजवळ तालुका जुन्नर, जिल्हा पुणे.
नद्या	कुकडी	कुकडी	मीना	घोड	आर
धरणाचा प्रकार	मातीचा	दगडी	मातीचा	दगडी	मातीचा
रिव्हर बेड पासून धरणाची उंची (मीटर)	२३.६०	५०.३८	२६.४२	६७.६५	२८.९७
धरणाची लांबी दगडी	१५७	९३०	१५३	८५२	११०
मातीचे	४३१३	-	१६७७	-	१४१०
एकूण	४४७० मीटर	९३० मीटर	१८३० मीटर	८५२ मीटर	१५२० मीटर

	येडगाव	माणिकडोह	वडज	डिंभे	पिंपळगाव जोगे	एकूण
एकूण संचयन हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) / दशलक्ष घनमीटर (MCUM)	३.३०/ ९३.४३	१०.८८/ ३०७.९१	१.२७/ ३५.९४	१३.५०/ ३८२.०६	८.३१/ २३५.५२	३७.२६/ १०५४.६६
जल साठा हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) / दशलक्ष घनमीटर (MCUM)	२.८०/ ७९.२७६	१०.१८/ २८८.१०	१.१७/ ३३.११	१२.५०/ ३५३.७५	३.८९/ ११०.२४	३०.५३६/ ८६३.८७६

प्रकल्प पूर्ण झाल्याने १,४६,०५३ हेक्टर पुणे, अहमदनगर आणि सोलापूर जिल्ह्यातील टंचाईग्रस्त भागाला सिंचनाची सुविधा उपलब्ध होईल.

१.२ प्रकल्प प्रस्ताव

प्रकल्पात पुढील मुख्य कामांच्या बांधकामाची कल्पना आहे.

- १) येडगाव येथे कुकडी नदीच्या पलीकडे बंधारा व संचयनाचे बांधकाम
- २) कुकडी नदीवरील माणिकडोह येथे संचयन.
- ३) मीना नदीवरील वडज येथे संचयन.

- ४) घोड नदीवरील डिंभे येथे संचयन.
 ५) आर नदीवरील पिंपळगाव जोगे येथे संचयन.

वरील ५ धरणांमध्ये एकूण ३७.२६ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC) पाणी (एकूण संचयन) साठवण्याचा प्रस्ताव आहे.

कालवा व्यवस्था

१) कालवा प्रणाली खालीलप्रमाणे आहे:-

ए) कुकडी डावा किनारा कालवा प्रणाली	किमी
ए.१) कुकडी डावा किनारा कालवा	२४९
ए.२) कर्जत Br. कालवा	३०
ए.३) चिलावाडी Br. कालवा	४१
ए.४) पोंडेवाडी Br. कालवा	१२
ए.५) येसोदी Br. कालवा	२१
बी) घोड मीना कालवा प्रणाली	
बी.१) मीना फीडर कालवा	१४
बी.२) डिंभे डावा किनारा कालवा	५५
बी.३) घोड Br. कालवा	१३
बी.४) मीना Br. कालवा	४०
सी) डिंभे उजवा किनारा कालवा	११६
डी) माणिकडोह डावा किनारा कालवा	२३.५
इ) पिंपळगाव जोगे डावा किनारा कालवा	७०
एकूण	६८४.५०

एकूण १,४६,०५३ हेक्टर क्षेत्र ६८४.५० किमी लांबीच्या कालव्याच्या नेटवर्कद्वारे सिंचन करण्याचा प्रस्ताव आहे.

धरणांचे प्रकार:-

i) कुकडी नदीवरील येडगाव येथे बंधारा व संचयन.

१९७७ मध्ये येडगाव येथे कुकडी नदीच्या पलिकडे ९३.०० दशलक्ष घनमीटर (Mcum) (३.३० हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)) क्षमतेचे बंधान्याचे बांधकाम व संचयन पूर्ण झाले आहे. हे मातीचे धरण आहे ज्यात उजव्या बाजूच्या खोगीरात कचरा बंधारा आहे ज्यामध्ये प्रत्येकी १२ x ५.०० मीटर आकाराचे ११ दरवाजे आणि ३८४४ क्यूबिक मीटर प्रति सेकंद (cumecs) पूर विसर्ग क्षमता आहे. धरणाची जास्तीत जास्त उंची २३.६० मीटर आणि लांबी ४४७० मीटर आहे. मुख्य कुकडी डाव्या काठावरील कालवा या बंधान्यातून निघतो.

ii) कुकडी नदीवरील माणिकडोह येथील संचयन

माणिकडोह (तालुका जुन्नर) येथील कुकडी नदीच्या पलिकडे हा दगडी बांध आहे आणि त्याद्वारे ३०८.८८ दशलक्ष घनमीटर (Mcum) (१०.८८ हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)) इतका साठा केला जातो. संपूर्ण संचयन खालील प्रमाणे सिंचनासाठी वापरण्याचा प्रस्ताव आहे.

१) मुख्य कुकडी डाव्या काठाचा कालवा येडगाव बंधान्यातून घेतलेले माणिकडोह धरण सिंचन प्रवाह या नदीच्या तुकड्यातून आवश्यक पाणी कुकडी नदीत टाकून येडगाव बंधान्याकडून नेणे बंद करते.

२) धरणातील डाव्या काठाचा कालवा

नदीच्या पात्रावर धरणाची जास्तीत जास्त उंची ५१.५० मीटर आहे आणि नदीच्या घाटात बांधलेल्या दरवाजे स्पिलवेसह धरणाची लांबी ९३० मीटर असून १२x५ मीटर आकाराचे पाच दरवाजे, ज्याचा आकार १४३९ क्यूसेक्स विसर्गाला पुरु शकेल असा आराखडा करण्यात आला आहे. या धरणाचे काम जून १९८४ मध्ये पूर्ण करण्यात आले होते.

धरणाच्या पाण्याखालील ६ मेगावॅटचे जलविद्युत पॉवरहाऊस सन २००० मध्ये पूर्ण झाले व ते महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ (MSEB) कडे कार्यान्वित करण्यासाठी सुपूर्द केले.

iii) मीना नदीवरील वडज येथील संचयन

'वडज' गावाजवळ मीना नदी ओलांडून हे एक लहान धरण आहे ज्याची क्षमता ४८.१३ दशलक्ष घनमीटर (Mcum) (१.७० हजार दशलक्ष घनफूट (TMC)) आहे. या धरणाचे बांधकाम जून १९८१ मध्ये दरवाज्यांसह पूर्ण करण्यात आले होते. हे मातीचे धरण आहे. धरणाची जास्तीत जास्त उंची २६.४२ मीटर आणि लांबी १८३० मीटर आहे. त्याच्या स्पिलवे वर १२x५ मीटर चे ५ दरवाजे प्रत्येकी आहेत ज्यात १४२६ क्यूबिक मीटर प्रति सेकंद (cumecs) विसर्ग होइल असा आराखडा आहे.